ปัจจัยเชิงเหตุสถานการณ์สังคมปัจจุบันของพฤติกรรมพลเมืองดีตามวิถีประชาธิปไตย มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

วรพล วิแหลม

คณะแพทยศาสตร์
มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

thanongw_29@hotmail.com

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาเปรียบเทียบความแตกต่างปัจจัยเชิงเหตุสถานการณ์สังคมปัจจุบันของพฤติกรรมพลเมืองดีตามวิถีประชาธิปไตยของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ศูนย์รังสิต 2) เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรด้านสถานการณ์สังคมปัจจุบันกับพฤติกรรมพลเมืองดีตามวิถีประชาธิปไตยของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ศูนย์รังสิต โดยใช้แนวคิดทฤษฎีปฏิสัมพันธ์นิยม (Interactionism model theory) เป็นกรอบแนวคิดในการวิจัย กลุ่มตัวอย่างเป็นนักศึกษาชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ศูนย์รังสิต จำนวน 654 คน ในปีการศึกษา 2555 ได้มาโดยการสุ่มแบบหลายขั้นตอน ตัวแปรที่ใช้ศึกษาจำนวน 4 ตัว เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นมาตรวัดประมาณค่า 6 ระดับ การวิเคราะห์ข้อมูลสถิติเบื้องต้นเพื่อคำนวณหาค่าสถิติพื้นฐาน ค่าความแตกต่าง ค่าสหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

1. การวิเคราะห์เปรียบเทียบความแตกต่างปัจจัยเชิงเหตุสถานการณ์สังคมปัจจุบันของพฤติกรรมพลเมืองดีตามวิถีประชาธิปไตย ด้านการอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุนและใช้เหตุผล ด้านการรับรู้ข่าวสารทางการเมือง ด้านการยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น พบว่า นักศึกษากลุ่มสังคมศาสตร์กับกลุ่มวิทยาศาสตร์สุขภาพมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < 0.05$) และนักศึกษากลุ่มวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีกับกลุ่มวิทยาศาสตร์สุขภาพ มีพฤติกรรมพลเมืองดีตามวิถีประชาธิปไตย ด้านการยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น ด้านการใช้เหตุผลในการตัดสินปัญหา แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < 0.05$)

2. การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ปัจจัยเชิงเหตุสถานการณ์สังคมปัจจุบันของพฤติกรรมพลเมืองดีตามวิถีประชาธิปไตยของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด กลุ่มสังคมศาสตร์ กลุ่มวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี และกลุ่มวิทยาศาสตร์สุขภาพ ระหว่างการอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุนและใช้เหตุผล การรับรู้ข่าวสารทางการเมือง แบบอย่างที่ดีด้านประชาธิปไตยจากคนรอบข้างมีความสัมพันธ์ทางบวกกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < 0.05$) โดยมีความสัมพันธ์ในระดับสูง ($r=0.714-0.920$) และมีความสัมพันธ์ทางบวกกับการยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น การใช้เหตุผลในการตัดสินปัญหาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แต่มีความสัมพันธ์ในระดับน้อยถึงปานกลาง ($r=0.241-0.519$)

[วารสารธรรมศาสตร์ ปีที่ 33 ฉบับที่ 1 ปี พ.ศ.2557]

คำสำคัญ: พฤติกรรมพลเมืองดี, วิถีประชาธิปไตย, มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

The Present Situation Social Factors of Good Behavior Student in Thammasat University Democracy

Worapon Wilaem

Faculty of Medicine
Thammasat University

thanongw_29@hotmail.com

ABSTRACT

The purposes of this research article are: 1) to study the difference situation social factors of good democratic citizenship behavior of freshman students in Thammasat University Rangsit campus. 2) to study the correlation between the current social situation and a good democratic citizenship behavior of freshman students in Thammasat University Rangsit campus. Based on the concept of interactionism model theory as the conceptual framework of the study, samples of 654 students in Thammasat University, Rangsit Campus, and academic year 2012, were studied. They were randomized by multi-stage sampling into 4 variables. The research tool was a gauge six scale levels. Basic statistics were used to analyze for descriptive statistics, simple difference and Pearson's correlation. The results were as follows:

1. Comparative analysis different situation social factors behavior for good democratic citizenship in nurture supporting and reasoning, perceiving political news and accepting opinions of others were found that the social science and health science students were statistically significant different ($p < 0.05$). In good democratic citizenship behavior for accepting opinions of others and reasoning in the problem decision, science and technology and health science students were statistically significant different ($p < 0.05$).

2. The analysis correlation situation social factors of good democratic citizenship behavior from total samples were showed that, nurture supporting and reasoning, perceiving political news and accepting opinions of others and positive correlation to political participation between Social Science, Science and Technology and health sciences students were statistically significant different ($p < 0.05$) with a high correlation ($r = 0.714$-0.920). Positive correlation to the accept opinions of others, reasons for decision solving problem were statistically significant ($p < 0.05$), but the correlation was low to moderate level ($r = 0.241$-0.519).

[Thammasat Journal, Volume 33 No.1, 2014]

Keyword: Good Democratic Citizenship, Democracy, Thammast University

บทนำ

การปฏิรูปการปกครองในระบอบประชาธิปไตยของประเทศไทยนั้น ยังไม่สามารถพัฒนาให้ก้าวหน้าไปได้เท่าที่ควร เนื่องจากว่า สังคมไทยยังขาดการประกันสิทธิเสรีภาพของประชาชน การรักษาหลักนิติธรรมและการพัฒนาจริยธรรมทางการเมือง และมารยาทประชาธิปไตย (ลิขิต ธีรเวคิน, 2543) ซึ่งลักษณะของสังคมไทยในปัจจุบันจึงเป็นสังคมของประชาธิปไตย และสังคมประชาธิปไตยจะเจริญก้าวหน้าไปได้ สมาชิกทุกคนในสังคมควรประกอบด้วยคุณลักษณะประชาธิปไตย เช่น มีความรู้ความเข้าใจ มีความผูกพันศรัทธาต่อระบอบประชาธิปไตย มีความสำนึกในหน้าที่ และความรับผิดชอบของตน ต้องรู้จักเสียสละเพื่อส่วนรวม มีเหตุมีผล รับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น มีความเป็นธรรม รู้รักสามัคคี ตลอดจนรู้จักแก้ปัญหาโดยสันติวิธี ซึ่งเป็นลักษณะที่เอื้อต่อวิถีการปกครองระบอบประชาธิปไตย (มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช 2536, อ้างในสมพงษ์ ไพรอด, 2550) ดังนั้น สถานศึกษาต่าง ๆ ในประเทศไทยต้องจัดการศึกษาเรียนรู้ให้กับนักเรียนนักศึกษาทุกระดับ เพื่อให้ตระหนักถึงความสำคัญต่อการเสริมสร้างจิตลักษณะและพฤติกรรมประชาธิปไตยซึ่งจะมีผลโดยตรงต่อความสำเร็จของการปกครองและการดำเนินวิถีชีวิตประชาธิปไตยในระบอบประชาธิปไตย และการเสริมสร้างให้เกิดพฤติกรรมประชาธิปไตยที่จะนำไปสู่การทำนายและควบคุมพฤติกรรมที่ไม่พึงปรารถนาหรือเสริมสร้างพฤติกรรมที่พึงปรารถนาต่าง ๆ โดยรูปแบบของทฤษฎีที่สำคัญคือรูปแบบทฤษฎีปฏิสัมพันธ์นิยม ได้บ่งชี้ว่าการศึกษาสาเหตุต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมมนุษย์นั้นจะต้องศึกษาถึงสาเหตุของพฤติกรรมที่เกี่ยวข้องกับรูปแบบทฤษฎีปฏิสัมพันธ์นิยม (Interactionism model theory) เป็นสาเหตุของพฤติกรรมของมนุษย์ทางด้านสถานการณ์ปัจจุบันที่เอื้อหรือขัดขวางพฤติกรรมที่ศึกษา สาเหตุทางด้านจิตลักษณะเดิมของบุคคล ซึ่งมักเกิดจากการได้รับประสบการณ์ต่าง ๆ และทำการสะสมมาแต่เด็กหรือในอดีตที่ติดตัวบุคคลมาในสถานการณ์หนึ่ง ๆ สาเหตุด้านปฏิสัมพันธ์หรืออิทธิพลร่วมระหว่างจิตลักษณะเดิมและสถานการณ์ปัจจุบันที่ส่งผลต่อพฤติกรรมที่ศึกษา และสาเหตุทางด้านจิตลักษณะตามสถานการณ์ปัจจุบันที่บุคคลนั้น ๆ ประสบอยู่ (ดุจเดือน พันธุมนาวิน, 2541)

จากเหตุผลดังกล่าว จึงทำให้สนใจที่จะศึกษาสถานการณ์ทางสังคมปัจจุบันที่มีผลต่อพฤติกรรมพลเมืองดีตามวิถีประชาธิปไตยของนักศึกษามหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ มีความแตกต่างกันหรือไม่และมีความสัมพันธ์กันอย่างไร ผลการวิจัยอาจมีประโยชน์ต่อการนำไปกำหนดนโยบายและแนวทางในการจัดกิจกรรมส่งเสริมการเรียนการสอน กิจกรรมเสริมหลักสูตรนอกห้องเรียน การจัดกิจกรรมส่งเสริมความตระหนักในการดำเนินวิถีชีวิตในสังคมประชาธิปไตยที่พึงประสงค์ และเป็นแนวทางในการจัดทำหลักสูตรการฝึกอบรมพฤติกรรมประชาธิปไตยที่พึงประสงค์ ให้แก่ นิสิตนักศึกษา ซึ่งถือได้ว่าเป็นปัญญาชนและผู้นำสังคมในอนาคต

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ นักศึกษาชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ศูนย์รังสิต ปีการศึกษา 2555 จำนวน 5,106 คน โดยเลือกกลุ่มตัวอย่างจำนวน 697 คน แบ่งตามสัดส่วนของกลุ่มประชากรแต่ละกลุ่มและให้กลุ่มตัวอย่างมีจำนวนที่ใกล้เคียงกันมากที่สุด คือ กลุ่มตัวอย่างสายสังคมศาสตร์เท่ากับ 258 คน ทางด้านสายวิทยาศาสตร์นั้นจะแบ่งเป็นสองกลุ่มโดยแบ่งเป็นกลุ่มวิทยาศาสตร์ทั่วไปและด้านเทคโนโลยี กับกลุ่มวิทยาศาสตร์การดูแลรักษาและส่งเสริมสุขภาพ ได้แก่ กลุ่มสายวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีจำนวน 227 คน และสายวิทยาศาสตร์สุขภาพจำนวน 212 คน โดยใช้วิธีการสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multi-stage random sampling)

สำหรับเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษานี้ ได้สร้างขึ้นตามตัวแปรที่ต้องการวัดจำนวนหลายตัวแปร ส่วนใหญ่ที่ใช้เป็นแบบมาตรวัด 6 scale (Ratting scale) มีทั้งหมด 6 ฉบับ จำนวน 60 ข้อ ซึ่งค่าสัมประสิทธิ์แอลฟ่าของครอนบาค (Cronbach's alpha coefficient) (Cronbach, 1990) ได้ค่าความเชื่อมั่นอยู่ระหว่าง 0.746-0.918 จากนั้น จึงทำการเก็บรวบรวมข้อมูลจริง โดยมีการนัดหมายวันเวลา และสถานที่ล่วงหน้ากับนักศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่างของแต่ละคณะในช่วงเวลาที่ไม่มีชั่วโมงเรียนและช่วงหลังเลิกเรียน ระหว่างเดือน สิงหาคม–กันยายน พ.ศ.2555

ผลการศึกษา

1. ผลการวิเคราะห์กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นนักศึกษากลุ่มสังคมศาสตร์ จำนวน 246 คน รองลงมากลุ่มวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีจำนวน 219 คน และกลุ่มวิทยาศาสตร์สุขภาพ จำนวน 189 คน เมื่อพิจารณาเป็นคณะพบว่าเป็นนักศึกษาคณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี จำนวน 113 คน คิดเป็นร้อยละ 17.30 รองลงมาคณะวิศวกรรมศาสตร์ จำนวน 76 คน คิดเป็นร้อยละ 11.60 และน้อยที่สุดคณะศิลปกรรมศาสตร์ จำนวน 6 คน คิดเป็นร้อยละ 0.90

2. ผลการวิเคราะห์ความแตกต่างความแตกต่างพฤติกรรมพลเมืองดีตามวิถีประชาธิปไตย พบว่ามีความแตกต่างกัน ได้แก่ ด้านการใช้เหตุผลในการตัดสินปัญหา พบว่า กลุ่มสายวิทยาศาสตร์สุขภาพมีคะแนนเฉลี่ยด้านพฤติกรรมการใช้เหตุผลในการตัดสินปัญหาสูงกว่ากลุ่มสายวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ส่วนกลุ่มอื่น ๆ ไม่พบความแตกต่างกันทางสถิติ ด้านการยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น พบว่ากลุ่มสายวิทยาศาสตร์สุขภาพมีคะแนนเฉลี่ยด้านการยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่นสูงกว่ากลุ่มสายสังคมศาสตร์และกลุ่มสายวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ส่วนกลุ่มอื่น ๆ ไม่พบความแตกต่างกันทางสถิติ ด้านการรับรู้ข่าวสารทางการเมือง พบว่ากลุ่มสายวิทยาศาสตร์สุขภาพมีคะแนนเฉลี่ยด้านการรับรู้ข่าวสารทางการเมืองสูงกว่ากลุ่มสายสังคมศาสตร์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ส่วนกลุ่มอื่น ๆ ไม่พบความแตกต่างกันทางสถิติ ด้านการอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุนและใช้เหตุผล พบว่ากลุ่มสายวิทยาศาสตร์สุขภาพมีคะแนนเฉลี่ยด้านการอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุนและใช้เหตุผลสูงกว่ากลุ่มสายสังคมศาสตร์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ส่วนกลุ่มอื่น ๆ ไม่พบความแตกต่างกันทางสถิติ

3. การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยเชิงเหตุสถานการณ์สังคมปัจจุบันกับพฤติกรรมพลเมืองดีตามวิถีประชาธิปไตย พบว่า ปัจจัยเชิงเหตุสถานการณ์สังคมปัจจุบันด้านการรับรู้ข่าวสารทางการเมือง ด้านการเป็นแบบอย่างที่ดีด้านประชาธิปไตยจากคนรอบข้างและด้านการอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุนและใช้เหตุผลมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมพลเมืองดีตามวิถีประชาธิปไตยด้านการมีส่วนร่วมทางการเมืองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 มีความสัมพันธ์อยู่ในระดับมากทั้งสามด้าน (r =0.714-0.920) โดยที่ปัจจัยด้านการรับรู้ข่าวสารทางการเมืองมีความสัมพันธ์สูงสุด (r = 0.920) และยังพบว่าปัจจัยเชิงเหตุสถานการณ์สังคมปัจจุบันทั้งสามด้านมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมพลเมืองดีตามวิถีประชาธิปไตยด้านการยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น ด้านการใช้เหตุผลในการตัดสินปัญหาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 มีความสัมพันธ์อยู่ในระดับน้อยถึงปานกลาง (r =0.241-0.519) โดยที่ปัจจัยด้านการรับรู้ข่าวสารทางการเมืองมีค่าความสัมพันธ์มากที่สุด (r =0.519)

อภิปรายผลการวิจัย

1. จากผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบความแตกต่างปัจจัยเชิงเหตุสถานการณ์สังคมปัจจุบันของพฤติกรรมพลเมืองดีตามวิถีประชาธิปไตย พบว่า ด้านการใช้เหตุผลในการตัดสินปัญหา ด้านการยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น ด้านการรับรู้ข่าวสารทางการเมืองและด้านการอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุนและใช้เหตุผล ปรากฏว่านักศึกษากลุ่มสายวิทยาศาสตร์สุขภาพ มีคะแนนเฉลี่ยสูงกว่ากลุ่มสายวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีกับกลุ่มสายสังคมศาสตร์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากนักศึกษาในกลุ่มสายวิทยาศาสตร์สุขภาพนั้นส่วนใหญ่จะเป็นนักเรียนที่เรียนระดับมัธยมศึกษาแผนการเรียนวิทย์-คณิต ซึ่งวิธีการจัดการเรียนการสอนเน้นกระบวนการคำนวณและการคิดแบบเป็นเหตุเป็นผลสามารถพิสูจน์และเชื่อถือได้ตามหลักวิทยาศาสตร์ ไม่ได้เน้นในเรื่องของการท่องจำ ตลอดจนการทดลองต่างๆ ต้องมีการตั้งสมมติฐาน การรวบรวมข้อมูล รู้จักคิดและประยุกต์ใช้เหตุผลสำหรับการแก้ปัญหา รวมถึงการยอมรับฟังความคิดเห็นข้อเสนอแนะของผู้อื่นที่เป็นเหตุเป็นผลน่าเชื่อถือได้มากกว่า ซึ่งประสบการณ์ที่ได้รับจากการเรียนในอดีตผ่านมานั้น จะส่งผลถึงสถานการณ์ปัจจุบันด้วย สอดคล้องกับรูปแบบทฤษฎีสัมพันธ์นิยม (Interactionism model theory) ระบุไว้ว่าสาเหตุการณ์เกิดพฤติกรรมมนุษย์ของบุคคล ซึ่งมักจะเกิดจากการได้รับประสบการณ์ต่าง ๆ และทำการสะสมมาตั้งแต่เด็กหรือในอดีตที่ติดตัวบุคคลมาในสถานการณ์หนึ่ง ๆ (ดุจเดือน พันธุมนาวิน, 2541) ดังนั้น การตอบแบบสอบถามจึงมีความเป็นเหตุเป็นผลมากกว่า ส่วนนักศึกษากลุ่มสายสังคมศาสตร์และกลุ่มสายวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีส่วนมากนักศึกษาที่เรียนระดับมัธยมศึกษาแผนการเรียนภาษาและศิลป์คำนวณ โดยจะเน้นการท่องจำมากกว่าการคำนวณและการใช้เหตุผลจึงเป็นเหตุให้เกิดความแตกต่างกันได้

2. จากผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ปัจจัยเชิงเหตุสถานการณ์สังคมปัจจุบันของพฤติกรรมพลเมืองดีตามวิถีประชาธิปไตย พบว่า ปัจจัยเชิงเหตุสถานการณ์สังคมปัจจุบันด้านการรับรู้ข่าวสารทางการเมือง ด้านการเป็นแบบอย่างที่ดีด้านประชาธิปไตยจากคนรอบข้าง และด้านการอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุนและใช้เหตุผลมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมพลเมืองดีตามวิถีประชาธิปไตยอย่างมีนัยสำคัญทางสถิตินั้น เป็นไปตามแนวคิดทฤษฎีปฏิสัมพันธ์นิยมในกลุ่มแรกคือสาเหตุด้านสถานการณ์ (Situational factors) เป็นสิ่งที่อยู่รอบตัวบุคคลไม่ว่าจะเป็นสิ่งมีชีวิต เช่น พ่อ แม่ พี่น้อง ครู เพื่อน และสิ่งไม่มีชีวิต เช่น อากาศ อุณหภูมิ สิ่งของต่าง ๆ ล้วนแต่มีอิทธิพลต่อการกระทำของบุคคลซึ่งมักอยู่ในลักษณะการรับรู้ของบุคคลเกี่ยวข้องกับสิ่งที่อยู่รอบตัว แล้วตีความและแสดงเป็นพฤติกรรมเพื่อปฏิสัมพันธ์กับสิ่งนั้นๆซึ่งเป็นสถานการณ์ที่เอื้ออำนวยให้เกิดพฤติกรรมสนับสนุนและใช้เหตุผล การเป็นแบบอย่างที่เหมาะสม การเปิดรับข่าวสารที่มีประโยชน์มาก (Bruce Wash, Nenneth H. Craik and Richard H. Price, 2000) ซึ่งบุคคลที่รับรู้และได้รับการสนับสนุนรวมทั้งการมีปฏิสัมพันธ์กับสิ่งที่อยู่รอบตัวที่เป็นสถานการณ์ที่ทำให้เกิดพฤติกรรมที่พึงปรารถนาจะส่งผลที่ดีต่อพฤติกรรมพลเมืองดีได้ สอดคล้องกับ ดุจเดือน พันธุมนาวิน (2541) กล่าวไว้ว่าถ้าเด็กได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบใดแบบหนึ่งจะมีลักษณะที่พึงปรารถนาสูงหรืออาจกล่าวได้ว่ามีพฤติกรรมพลเมืองดีนั่นเอง และงานวิจัยของทวีวัฒน์ บุญชิต (2546) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างประสบการณ์ประชาธิปไตยกับจิตลักษณะพฤติกรรมประชาธิปไตยของนักเรียนมัธยมศึกษา พบว่า นักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุนและใช้เหตุผลมาก เป็นผู้มีจิตประชาธิปไตยสูงตามไปด้วย

ข้อเสนอแนะ

ผลการศึกษา พบว่า ตัวแปรเชิงเหตุ ได้แก่ ตัวแปรการอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุนและใช้เหตุผล การรับรู้ข่าวสารทางการเมือง และแบบอย่างที่ดีด้านประชาธิปไตยจากคนรอบข้าง มีอิทธิพลหรือมีความสัมพันธ์ต่อตัวแปรตาม คือพฤติกรรมพลเมืองดีตามวิถีประชาธิปไตยด้านการมีส่วนร่วมทางการเมืองสูง (r=0.886-0.920) แต่ด้านการยอมรับฟังและเคารพความคิดเห็นของผู้อื่น กับการใช้เหตุผลในการตัดสินปัญหา มีความสัมพันธ์กันระดับน้อยถึงปานกลาง (r=0.241-0.519) ดังนั้น จึงควรส่งเสริมให้นักศึกษาชั้นปีที่ 1 ให้มีกิจกรรมหรือทำการสอดแทรกไว้ในเนื้อหาหลักสูตรในรายวิชาที่เกี่ยวข้อง เป็นลักษณะแนวทางการส่งเสริมสนับสนุนให้นักศึกษามีพฤติกรรมการใช้เหตุผลที่เหมาะสมประกอบการตัดสินใจการเลือกที่จะรับหรือบริโภคข่าวสารการเมืองจากสื่อต่าง ๆ ด้วยความเป็นเหตุเป็นผลที่เหมาะสมถูกต้องตลอดจนการรับรู้และถือปฏิบัติตามแบบอย่างที่ดีจากคนรอบข้าง รวมทั้งให้นักศึกษาได้ตระหนักถึง การให้โอกาสผู้อื่นแสดงความคิดเห็น การรับฟังด้วยความตั้งใจถ้าไม่เข้าใจ/ไม่เห็นด้วยให้ทำการซักถามด้วยเหตุและผล มีการยอมรับ ยกย่อง สนับสนุนความเห็นที่ดีมีประโยชน์ ไม่ตำหนิดูถูกเหยียดหยามความคิดเห็นของผู้อื่น นอกจากนี้ควรส่งเสริมพฤติกรรมด้านการใช้เหตุผลในการตัดสินใจแก้ปัญหา การวิเคราะห์ปัญหาโดยใช้เหตุผลเพื่อหาทางเลือกในการตัดสินใจแก้ปัญหาต่างๆ ได้อย่างถูกต้องเหมาะสมกับสถานการณ์นั้น ๆ

เอกสารอ้างอิง

ภาษาไทย

ดุจเดือน พันธุมนาวิน. (2541). *รูปแบบปฏิสัมพันธ์นิยม (Interactionism Model) เพื่อการวิจัยสาเหตุความสัมพันธ์ภายในครอบครัวกับสุขภาพจิตและจริยธรรมของนักเรียนวัยรุ่น.* กรุงเทพสถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร.

ทวีวัฒน์ บุญชิต. (2546, สิงหาคม). *ความสัมพันธ์ระหว่างประสบการณ์ประชาธิปไตยกับจิตลักษณะและพฤติกรรมประชาธิปไตยของนักเรียนมัธยมศึกษา.* วารสารจิตพฤติกรรมศาสตร์: ระบบพฤติกรรมไทย, 1(1), น.8-40.

ลิขิต ธีรเวคิน. (2543). *หลักในการมองประเด็น.* มติชนรายวัน, หน้า 6.

สมพงษ์ ไพรอด. (2550). *ผลการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนโดยใช้กระบวนการกลุ่มเพื่อพัฒนาพฤติกรรมประชาธิปไตยของนักเรียนโรงเรียนบ้านป่ากล้วย จังหวัดนครราชสีมา.* วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.

ภาษาอังกฤษ

Bruce Wash, Nenneth H. Craik and Richard H. Price. (2000). *Person-Environment Psychology: New Directions and Perspectives.*